

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originales no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36

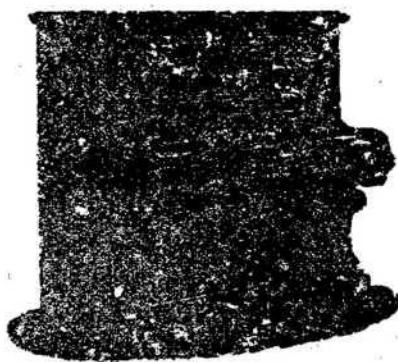
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa à Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora.	14 » trimestre.
Un número sol.	5 céntims.

Anuncis á preus convencionals.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 per a vendre, à preus econòmics. Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

Nou metxero "SISTEMA DOMINGO"

Economia veritat **50 per 100**

Metxeros senzills tubo llargh.	á	6 ptas.
» ab tubo imitació electricitat.	de	10 à 15 »
Manguitos sols.	á	1'50 »

— VENDAS AL ENGROS Y AL DETALL —

PLASSA SAN ROCH, NUM. 11

Lo manguito «SISTEMA DOMINGO» pot colocarse á tota mena de metxeros incandescents.

LA FESTA DE LAS LLETRES CATALANAS

La gran sala de Llotja de Mar presentava avans d'ahir brillantíssim aspecte. Aplegats al estrado s' hi trobaven los millors cultivadors de nostra llengua, 'ls Mestres en Gay Saber, poetas, historiayres, tots los elements més intelectuals de Catalunya. Y fora d' ell, omplint à vessar aquella espayosa sala, una distingidíssima concurrencia, entre la que sobressurtian un bon número de senyoretas lluhint la flonja mantellina blanca, que, enquadrant en march vagorós las sevas fesomias, feya trobar majors gracies en sas expléndidas hermosuras.

Lo decorat de la sala era tant rich y tant excellent com ho es tots los anys en aytal Festa. Eu lloch de preferencia s' hi havia colocat ahir un hermós busto en marbre del venerable Mestre en Gay Saber En Marián Aguiló, obra magnifica del escultor don Eussebi Arnau. Del sostre hi penjavan senyeras catalanas y cistellas de flors; las parets estavan recobertas ab tapisso, en los que hi campejavau escuts de Catalunya, de Sant Jordi y dels comtats que formaren lo Casal d' Aragó; y decorant las baranas de las galerias s' hi veyan domassos, tapisso y medallons. Las pilastras las guarnian garlandas de fullatge y flors que recargolantse per ellas s' enfilavan rematant en coronas de palmas. Y en lo bell mitj del estrado s' alsava 'l trono per la reyna vorejat de brancatje, sota dosser daurat y ab rich respatlles de carmesí.

Avans de la hora assenyalada pel comensament de la Festa era ja impossible enquistirshi, essent molts los que, trobant la porta tapiada pels que en va volian entrarhi, teñian que renunciar de mal grat à assistir à la hermosa ceremonia dels Jochs Florals, verdadera Festa Major de las Lletres catalanas. Las senyoras eran obsequiadas com en los otros anys ab primorosos rams de flors y las alenadas de perfum que aquestas escampavan venian à fer més encisador aquell cuadro d' un hermós color de primavera.

A dos quarts de dues y precedida per macers del Ajuntament y de la Diputació 's dirigí la comitiva oficial al estrado, prenent assiento en sos respectins setials l'^o Excm. é Ilm. Sr. Bisbe Dr. D. Jaume Catalá y Albos, l'^o Alcalde don Joseph Griera, un representant del Gobernador civil que era don Dionís Fernandez, lo diputat provincial senyor Casademunt, los regidors senyors Mutgé, Rubio, Bonet, Gallard, Trabal y altres, varis senyors Catedrátichs y una lluhida representació de totas las Corporacions literarias y científicas de Barcelona y moltas de fora.

Oberta la Festa, s'alsà 'l mantenedor don Ramon de Abadal y pronuncià algunas sentidas y elocuentes paraulas en recort del Mestre en Gay Saber En Marián Aguiló passat á més alta y millor vida en lo darrer any. Feu present lo molt que 'l renaixement catalá deu á' aquell patriarca de nostres Lletres, y acabà depositant en nom de la nació catalana una corona de llojer demunt de son busto.

A continuació 'l distingit poeta senyor Cabot donà lectura á una de las més hermosas poesías del plorat Aguiló, titolada *Esperansa*, essent interromputs sovint aquells inspirats versos per manifestacions d' admiració y esclats d' aplausos.

Lo discurs presidencial per ausencia de don Francisco Ramani y Puigdengolas, que ha sufert aquest una desgracia de familia, 'l llegí 'l mantenedor don Albert S. Llanas, obtenint á son acabament molts pica-mnts de mans. Tracta en ell lo senyor Romaní de la formació de la nacionalitat catalana á través dels sigles; constituhint lo seu travall un estudi serio ab punts de vista ben nous y del que no parlém ara perque complet lo donarérem á coneixer á nostres lectors en edicions sucesivas.

La memoria del secretari D. Pelegri Casades y Gramatxes fou una ressenya crítica dels travalls premiats, feta ab madur criteri y elegant forma. A son final se dedican frases carinyosas als catalans distingits que baixaren á la tomba durant l'últim any, apuntant los perfils biogràfichs d' en Aguiló, Feliu y Codina, Letamendi, Fontseré, Raventós, Folguera, Bosch de la Trinxeria, Rogent y Mercadé. Lo públich premiá ab sostinguts y ben justos aplausos la lectura de la memoria.

Se procedí després á descloure 'ls plechs que tancavan los noms dels autors premiats, comensant com es de rigor pel de la Flor natural. Llegít lo nom de don Antoni Bori y Fontescà, guanyador d' aquest premi, un espatech d' aplaudiments acullí al poeta vencedor, que acompanyat de dos Mantenedors, los senyors de Riquer y Durán y Ventosa, anà en busca de la gentil donzella escullida pera Reyna de la Festa. Fou aquesta la hermosíssima senyoreta donya Maria Permanyer y Permanyer que apoyada en lo bras del poeta, als sons de la «Marxa del Rey en Joan I» y entre la ovació dels concurrents passá al trono á presidir la Festa.

Donada lectura per don Joseph Blanch de la poesia premiada quin titol es *Sinfonías poemáticas* y acabats los aplausos ab que 'l públich racificà 'l fallo del Jurat se passá á descloure 'ls demés plechs de composicions premiadas que resultaren ser dels senyors següents.

Accéssit primer. *La mort de las flors*, de don Guillém Tell y Lafont.

Accéssit segon. *Borratxera*, de don Anicet de Pagés y de Puig.

Englantina d' or. *Los segadors d' are*, de don Adrià Gual.

Accéssit primer. *La Pedra dreta*, de don Antoni Bori y Fontestá.

Accéssit segon. *Romans de cego*, de Anicet de Pagés y de Puig.

Vioia d' or y argent. *La Mare de Deu*, de don Adrià Gual.

Accéssit primer. *Memento*, de don Joan Manel Casademunt.

Accéssit segon. *Ojival*, de don Guillém Tell y Lafont.

Las composicions premiadas ab la englantina y la viola foren llegidas pel literat don Joseph Pujol y Brull d' un modo magistral, veyentse obligat á repetir la lectura per la exigencia dels repetits aplausos.

Premi ofert per lo Consistori á la millor composició en prosa *Donéunos ayqua Magestat!* de Ramon Casellas.

Accéssit primer. *Lo fossar payral*, de don Alfons Damians y Bancells.

Accéssit segon. *Festa Major*, de don Lluís Via.

Premi ofert pel Consistori pera honrar la bona memoria del eximi poeta En Marian Aguiló y Fuster. *Profecia d' en Marian Aguiló*, de don Anicet de Pagés y de Puig.

Premi ofert per l' Eminentissim senyor Cardenal Casañas, bisbe d' Urgell. *Al beato Joseph Oriol*, de don Jaume Boloix.

Premi ofert per l' Excm. é Iltm. senyor Arquebisbe de Tarragona. *Lo Rosari de Marina*, de don Jaume Boloix.

Premi ofert per l' Excm. é Iltm. senyor Bisbe de Barcelona. *L' iconografia Mariana en Catalunya*, de don Joseph Gudiol.

Premi ofert per l' Excm. é Iltm. senyor Bisbe de Menorca. *La conquesta de Menorca*, de don Francesch Ubach y Vinyosa.

Premi ofert per l' Ateneu Barcelonés. *Compendi de la Historia de Catalunya*, de don Enric Prat de la Riba.

Premi ofert pel Foment Nacional de Barcelona. *La Filosa*. Lema: Are com avans y com sempre, de don Anicet de Pagés y de Puig.

Accéssit. *La Filosa*. Lema: Serás del Foment simbol—y emblema del travall, de don Jaume Boloix.

Premi ofert per la Lliga de Catalunya. *Lo Compromis de Casp*, de don Joseph Sorribas y Riera.

Premi del Excm. Ajuntament de Reus. *Sant Bernat Calvó*, de don Ramon N. Comas.

Premi ofert per la Redacció de «La Costa de Llevant». *Lo Guayta de Montjuich*, de don Arthur Masriera.

Repartits los premis als qee 'n foren guanyadors llegí son discurs de gracies lo mantenedor don Raymond d' Abadal dolentse en primer lloch de la ausència del senyor Barrés qui era l' encarregat de ferlo, y, desen-

rotllant després de un modo màgistral lo concepte de pàtria. Sigué molt aplaudit aquest discurs, lo que 'l donarém á coneixer á nostres lectors.

Després de las quatre s' acabá la Festa de la nostra poesia sortintne la concurrencia molt entussiasmada.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS D' AVUY.—L' invenció de la Santa Creu. Sant Alexandre, papa y mártir; Juvenal, bisbe y confessor; Timoteo, mártir. Santas Maura, mártir, Antonina, mártir y Pelagia, verge.

La festa de la invenció de la Santa Creu, es la que celebra la Iglesia en conmemoració del descubriment de la Creu en que morí nostre Redentor degut á la pietat de l' emperatriu Elena mare del emperador Constanti que la feu buscar entre las runas de Jerusalém essent trovada l' any 326 poch temps després d' haver Constanti dorrotat à Maxenci en virtut de la senyal de la Creu.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas per Joan Gorina Borrell y Eussebi Verdell. A tres quarts de deu, benedicció del terme parroquial; y á las deu, conventual.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—Missas per Gabriel Romeu y Maria Sampere.

Notas oficiales

Administració de Correus de Sabadell

A D V E R T E N C I A S

1.ª Los telegramas en llenguatje cifrat ó convingut de ó pera la Isla de Cuba son interceptats per la vía normal Key-Wert.

2.ª La companyia Wertern-Union participa qué telegramas per vía Haiti, Sto. Domingo, Guadalupe, Martinica, Guayanos francesa y holandesa, Cuaracao y Venezuela dehuen estar llenguatje Cearo, exceptuant 'ls diplomàtichs.

3.ª Las companyias Anglo-Americanas Veormunica que 'ls telegramas en llenguatje secret ó convingut de ó pera Puerto Rico, estan enterrament prohibits á excepció dels despatxos diplomàtichs.

4.ª Cable pera Maranham, interromput.

5.ª Cable de Turs Island á Jamaica, comunica que la tasa á comensar de Espanya per Brest Havre ó Londres será de 4'20 frs.

6.ª Tasas oficialment coneigudas pera los telegramas privats á Puerto Rico per vía Bermudez-Jamaica es de 7'65 frs., per paraula y per l' Habana y restants localitats de Cuba 6'30 frs.; advertintse no tindrán temps expedidors á reclamar si tasas definitivas resultesin mes baixas.

7.ª Desde avuy queda suspés lo servici telegràfich internacional ci- frat ó convingut, aixís trasmitit com rebut de ó pera Filipinas.

8.* Continua detingut á Cádiz vapor-correu pera Cuba, que tenia que sortir lo 30 del passat Abril.

Sabadell 2 de Maig de 1898.—*Lo Jefe de Correus*, J. Rizzo.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los días 1 y 2.

Defuncions: Francisco Gasó Soldevila, easat, 66 anys.—Joseph Sugrafies Bruguet, casat, 76 anys.

Matrimonis: Joan Fontanet Corbera ab Coloma Manau Rogés.—Mariano Tegero Franco ab Josepha Ragalés Carrera.

CAIXA D' ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat ab fetxa d' aquest dia 4819 pessetas procedents de 395 imposicions, essent 13 lo número de nous imponents.

S' han retornat 7393'12 ptas á petició de 24 interessats.

Sabadell 1 de Maig de 1898.—Lo Director de turno, Joseph Gorina.

N O V A S

Ha succehit lo qu' era de temer, lo que preveyam tots quants sense irreflexius entusiasmes hem anat seguint pas á pas lo camí d' aquesta pobra Espanya tant malmenada d' uns y altres.

Després del sens fl d' apressaments de barcos espanyols per la marina yankee, no havent nosaltres apresat casi cap barco ab tot y la munió de nort-americans que navegan per l' Atlàntich, lo primer combat naval sostingut á Filipinas ha resultat desgraciadament un desastre.

Poden are anar cantant al só de la ridícula marcha de Cádiz los miserables patriots que han enganyat al poble pintantli una potencia naval de que careixem y posant als Estats Units per sota nostre; vaigin tractan de borratxos é insorbodynats als marinos de la seva esquadra, que la realitat, la trista y esglayadora realitat los vindrà á demostrar á uns y altres las desgracias que 'ns va portant lo quixotisme.

Mentre lo pays sofreix una crisi espantosa, quant ja s' oviran 'ls primers síntomas d' un paro general de feyna y la guerra á qu' éstem abocats va donant sos naturals fruyts, es dolorós, es intolerable que no 's veigi 'l sentit comú en lloch y que 'ns aném engrescant estúpidament sens adonarnos del abim qu' amenassa engolirnos.

Es hora de que totes las classes socials de Catalunya sobre tot, que es la que mes 'n petirà las conseqüencias, entrin en reflexió d' una vegada, que Deu no ha format als pobles pera morir com á xays al camp de lluyta sino pera viurer la vida honrada del travall y del progrés.

Segons nos comunican los centres oficials en lo combat de Manila sol's se pogué salvar part de la tripulació del «Mindanao».

A pena pensar ab la trista sort de tantas y tantas víctimas inocentas. Deu en sa infinita misericordia s' haurá apiadat de las sevas ànimes. (E. P. D.)

Lo dijous vinent 's estrenarà en lo teatro Principal l'¹ aplaudit drama del eminent Guimerá Mossen Janot traduhit al castellà ab lo titol de *El Padre Juanico*.

Segons se 'ns diu ha sigut invitat á la representació 'l seu ilustre autor.

Ahir demati en lo carrer Fivaller, 19, una pobre viuda que vivia ab sas tres fillas, en un rampell de bogeria que 's atribueix á desgracias de familia y perdua d' interessos, ab una navaja d' afeitar, intentá matar á sas fillas y matarse ella també, no poguent lograr son propòsit gracias á la filla gran que consegui pendererli l'¹ arma.

Las feridas de las noyas, segons se 'ns diu, no son de molta gravetat, la mare entre altres 'n te una de molt grave en lo ventre, havent passat al Hospital.

Lo metge senyor Durán, curá de moment á las fillas, haventse presentat despré lo metge forense.

Diumenge á la nit assistirem al concert celebrat per la orquesta «Fatxendas» en lo saló-Café dels Camps de Recreo, convencentnos una vegada més de lo molt ajustat que executan las pessas del programa tots los artistas que componen la esmentada orquesta.

La concurrencia que fou numerosa sortí com sempre satisfeta.

Com á fi de festa y donant probas de la *ridiculès* d'altres regions espanyolas acostumadas á exagerar las presents circumstancies que s'avenen molt poch ab la serietat del poble catalá, se exigi que la orquesta toqués la *Marxa de Cádiz* enarbolant algun concurrent la bandera espanyola.

Seria convenient que 'ls empleats encarrègats de regar la Rambla fessin desapareixer l'¹ aygua que queda enxarcada en los llochs ahont se colocan las mangueras, operació molt sencilla y qu' evitaria molestias als transeunts.

Diu nostre company «Lo Somatent» de Reus:

«Sembla que la prempsa rotativa, la de las grans mentidas, comensa á perdre la seva importancia en nostra ciutat.

Per are sabém que la venda dels periódichs noticiers de Barcelona va mimvant de tal manera que si aquest moviment es secundat per las demés poblacions aviat se deixarán d' empescar telegramas en las redaccions respectivas pera enganyar al públich.

Per algo 's comensa y per aixó las porsonas tenen lo sentit comú per no empassarse tantas bolas com posan en las sevas seccions telegràficas.»

Llegim en un diari local lo següent:

«En la reunión general ordinaria celebrada por el «Círculo Liberal» de esta ciudad, fueron designados por mayoría de votos para formar parte de la Junta Directiva, los Sres. siguientes: Presidente, D. José A. Plana; Vice-presidente, D. Juan Masagué y Vilarrubias; Secretario, D. José Formosa y Riera; Vice Secretario, D. Isidro Falguera y Colomer; Tesorero, D. Andrés Camps y Panadés; Contador, D. Antonio Cirera y Campdepadrós; Bibliotecario, D. Enrique Diumaró y Grané; Vocales, D. José Durán y Camps; D. Zenon Corominas y Plá y D. Bartolomé Pineda y Peig.»

¡Qué es trist això!

En los terribles moments en que 'l poble catalá comensa á obrir los ulls de la rahó sobre las immensas calamitats que 'ns ha ocasionat la asquerosa política centralista, en aqueixos crítichs instants en que 's comensan á depurar las responsabilitats de sa funesta gestió, encara hi han uns quants bons senyors que tenen lo mal gust d' entretenir jugant á fusionistas, conservadors y altres matissos de la podrida política madrilenya.

¡Com si no comprenguessin las grossas responsabilitats que ells mateixos se buscan fentse solidaris á horas d' ara dels grans errors y de las grans maldats que demostran avuy haver comés dits partits durant los vinticuatre anys de pau en que han tingut á sa disposició la sort d' aquest desventurat Estat Espanyol!

TELEGRAMAS

Madrid 2, 5 t.—Telegramas de Cayo Hueso dinhen que 'l torpedero yankée «Pestle» ha apressat un barco espanyol que intentava entrar á l' Habana.

Lo Gobern del Brasil ba declarat que no considerará 'l carbó com á contrabando de guerra.

Diu un periódich inglés que una part dels barcos de la esquadra nort-americana del almirall Sampson atacarán á la esquadra espanyola. Los altres barcos continuarán lo bloqueig de Cuba.

Se diu que 'ls yankees han bloquejat á Santiago de Cuba, per mes que no 's confirma oficialment la noticia.

Se van rebent mes detalls del desastre de la esquadra espanyola á Filipinas. Las baixas nostras son siscentas y la pérdua dels barcos que entraren en combat. Se diu que 'ls yankees tingueren 500 baixas.

Notícias oficiosas acabadas de rebrer assegurau que l' almirall de la esquadra yankee ha dat un plasso de 4 horas al capitá general pera rendirse. Aquest ha contestat ab l' enteresa natural en aquests cassos.

Perilla l' ordre públich aquí á Madrid puig la excitació y los grupos aumentan.

CAMBIS

Londres á 90 días febra.	.	.	.	.	.	.	50'50 d.
» á la vista.	.	.	.	.	.	.	51'50 p.
París. > >	.	.	.	.	.	.	102